

Sygn. akt III AUa 1540/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Marek Procek
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2013 r. w Katowicach

sprawy z odwołania H. M. (H. M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonej H. M.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Częstochowie z dnia 12 czerwca 2012 r. sygn. akt IV U 500/12

1. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. do ustalenia od dnia 1 stycznia 2009 r. wysokości emerytury ubezpieczonej H. M. z zastosowaniem kwoty bazowej w wysokości 1.862,62 zł (jeden tysiąc osiemset sześćdziesiąt dwa złote 62/100),

2. oddala apelację w pozostałej części.

/-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Procek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1540/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 lutego 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnił ubezpieczonej H. M., iż podjął wypłatę emerytury od dnia 1 kwietnia 2003 roku z uwzględnieniem kwoty bazowej obowiązującej w dacie zgłoszenia wniosku o przyznanie emerytury, albowiem do wniosku z dnia 4 marca 2003 roku ubezpieczona nie załączyła wynagrodzeń uzyskanych po przyznaniu świadczenia.

Z wnioskiem o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia w myśl art. 110 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) ubezpieczona wystąpiła dnia 22 stycznia 2009 roku, a organ rentowy pismem z dnia

5 lutego 2009 roku udzielił stosownych wyjaśnień informując, że zgodnie z art. 110 wskazanej ustawy emerytalnej wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie

z uwzględnieniem kwoty bazowej obowiązującej w dacie zgłoszenia wniosku o to przeliczenie, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne lub rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Odwołanie od przedstawionej decyzji wniosła ubezpieczona nie zgadzając się

z ustaleniem wysokości emerytury według kwoty bazowej z marca 2002 roku a nie kwoty bazowej z marca 2003 roku. Ubezpieczona domagała się zmiany zaskarżonej decyzji i ustalenia wysokości należnego świadczenia emerytalnego na podstawie kwoty bazowej z marca 2003 roku, a także zobowiązania organu rentowego do wypłaty należnych zaległości z tytułu zaniżenia świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2012 roku sygn. akt IV U 500/12 Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie Wydział IV oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczona, urodzona dnia (...), w dniu 10 października 2002 roku złożyła wniosek o przyznanie prawa

do emerytury. Z dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika, że ubezpieczona

do wniosku załączyła zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z Kopalni (...) w likwidacji Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w D. z wykazem zarobków za lata 1984-1993 oraz z (...) S.A. w B. z wykazem zarobków za lata 1993-2001.

Jak ustalono, decyzją z dnia 29 października 2002 roku organ rentowy przyznał ubezpieczonej od dnia 1 października 2002 roku, tj. od miesiąca złożenia wniosku, emeryturę. Do ustalenia wysokości świadczenia Zakład przyjął wynagrodzenia, które stanowiły podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1992 roku do grudnia 2001 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł

457,17% i został ograniczony do 250%. Zastosowano aktualną wówczas kwotę bazową w wysokości 1.775,89 zł. Wypłata emerytury została zawieszona w związku

z kontynuacją zatrudnienia. Następnie ustalono, iż w związku z nadesłaniem skorygowanego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1984-1993 organ rentowy decyzją z dnia 20 października 2002 roku przeliczył świadczenie ubezpieczonej przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy, który wyniósł 534,90% i został ograniczony do 250%. W dniu 3 kwietnia 2003 roku ubezpieczona przedłożyła świadectwo pracy z (...) S.A. w B., z którego wynikało, iż stosunek jej pracy uległ rozwiązaniu z dniem 31 marca

2003 roku. W oparciu o powyższe, organ rentowy decyzją z dnia 14 kwietnia 2003 roku, od dnia 1 kwietnia 2003 roku tj. od miesiąca złożenia wniosku, podjął wypłatę emerytury. Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 534,90% ograniczony do 250% oraz kwotę bazową z daty złożenia wniosku o emeryturę tj. w wysokości 1.775,89 zł.

W dniu 22 stycznia 2009 roku ubezpieczona wniosła o przeliczenie podstawy wymiaru jej świadczenia przy uwzględnieniu kwoty bazowej obowiązującej

od 31 marca 2003 roku, co zostało załatwione odmownie decyzją z dnia 5 lutego 2009 roku. W dniu 6 marca 2009 roku ubezpieczona H. M. przedłożyła w organie rentowym zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z (...) z wykazem zarobków za rok 2002. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony przez organ rentowy z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1971, 1984-2002 wyniósł 346,42% i okazał się niższy od dotychczas wyliczonego. Decyzją z dnia 16 marca 2009 roku organ rentowy przeliczył ubezpieczonej emeryturę przy uwzględnieniu dotychczasowego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 534,90% ograniczonego do 250% oraz kwoty bazowej w wysokości 1.775,89 zł. W dniu 19 stycznia 2012 roku ubezpieczona wniosła o ponowne przeliczenie emerytury na podstawie art. 110 ust. 2 ustawy emerytalnej przy uwzględnieniu kwoty bazowej z marca 2003 roku w wysokości 1.862,62 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu I instancji w niniejszej sprawie nie ma zastosowania art. 110 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) wyłączający konieczność posiadania wyższego od dotychczasowego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, albowiem na dzień 3 kwietnia 2003 roku organ rentowy nie miał możliwości przeliczenia emerytury ubezpieczonej przy uwzględnieniu zarobków przypadających w całości lub w części po przyznaniu świadczenia. H. M. bowiem na tę datę poza świadectwem pracy nie przedłożyła zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z okresu przypadającego po przyznaniu prawa do emerytury. Tym samym, w ocenie Sądu Okręgowego, organ rentowy prawidłowo do wyliczenia świadczenia ubezpieczonej przyjął kwotę bazową z daty przyznania prawa do emerytury tj. z 2002 roku w wysokości 1.779,89 zł.

Na marginesie zauważono, iż ubezpieczona błędnie utożsamia prawo do emerytury z prawem do jej wypłaty. Zaznaczono, iż w niniejszej sprawie ubezpieczona prawo do emerytury otrzymała z dniem 1 października 2002 roku, tj. z chwilą spełnienia wszystkich warunków, a jedynie jej wypłata została zawieszona do czasu zakończenia zatrudnienia. Ustanie zatrudnienia uzasadniało jedynie podjęcie wypłaty świadczenia a nie jego ponowne przeliczenie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego rozstrzygnięcia wniósł pełnomocnik ubezpieczonej.

Zaskarżył powyższy wyrok w całości, wnosząc o jego zmianę przez ustalenie wysokości należnego ubezpieczonej świadczenia emerytalnego od dnia 1 kwietnia 2003 roku na podstawie kwoty bazowej obowiązującej według komunikatu Prezesa GUS opublikowanego w Monitorze Polskim nr 9 poz. 137 oraz danych zawartych w zaświadczeniu o jej zatrudnieniu i wynagrodzeniu w (...) wystawionym w kwietniu b.r.

Uzasadniając zajęte w niniejszej sprawie stanowisko skarżący podniósł, że ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w 2002 roku, lecz z przyczyn od siebie niezależnych po ustaleniu tego prawa nie skorzystała z niego i kontynuowała zatrudnienie do końca marca 2003 roku. Nie otrzymała ani jednego świadczenia. Składka ubezpieczeniowa na nią była odprowadzana przez jej pracodawcę do marca 2003 roku włącznie. Zdaniem apelującego nie można zatem zgodzić się ze stanowiskiem skarżonego wyroku, że kwota bazowa w 2002 roku ustalona jako składnik wymiaru jej emerytury jest prawidłowa oraz, iż ubezpieczona nie udokumentowała zarobków „po przyznaniu świadczenia”. W ocenie wnoszącego apelację ubezpieczona udokumentowała swoje zarobki do końca zatrudnienia w sposób wymagany przez organ rentowy tzn. na druku Rp- 7 a także wykazała, że ma prawo do ustalenia świadczenia na podstawie kwoty bazowej obowiązującej w 2003 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Spór dotyczy kwestii, czy do obliczenia emerytury ubezpieczonej należy zastosować kwotę bazową obowiązującą w dniu zgłoszenia wniosku o podjęcie wypłaty świadczenia, a więc w dniu 3.04.2003 roku wynoszącą 1.862,62 zł

Bezspornym jest, że organ rentowy decyzją z dnia 2.11.2002 roku przyznał ubezpieczonej od dnia 1.10.2002 roku prawo do emerytury od dnia 1.10.2002 roku zawieszając jej wypłatę z uwagi, iż ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie.

Do ustalenia wysokości świadczenia zastosowano obowiązującą wówczas kwotę bazową wynoszącą 1.775,89 zł.

Natomiast decyzją z dnia 14.04.2003 roku organ rentowy podjął wypłatę zawieszonoego świadczenia od dnia 1.04.2003 roku po dołączeniu przez ubezpieczoną zaświadczenia o zaprzestaniu zatrudnienia. Wypłacana emerytura obliczona została przy zastosowaniu tej samej w/w kwoty bazowej.

Pismem z dnia 22 stycznia 2009 roku ubezpieczona powołując się na orzeczenie Sądu Najwyższego wnosila o ponowne ustalenie wysokości podstawy wymiaru emerytury przy zastosowaniu kwoty bazowej, która w dniu 31 marca 2003 roku wynosiła 1.862.62 zł, a w dniu 6.03.2009 roku dołączyła zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia uzyskanego po przyznaniu prawa do emerytury.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego ubezpieczona już wówczas spełniała warunki z art. 110 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity z 2009 roku Nr 153 poz.1227 ze zm.), biorąc pod uwagę, że od daty przyznania prawa do emerytury do 1 kwietnia 2003 roku ubezpieczona nie pobierała świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia obliczony z uwzględnieniem wynagrodzenia otrzymanego już po nabyciu świadczenia był wyższy niż 130%.

Należy w tym miejscu przypomnieć, iż zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru w sposób określony w art. 15 z uwzględnieniem ust. 3 jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne (...) przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Według ust. 2 tego przepisu warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta lub rencisty, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, w myśl ust. 1 nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130%.

Powyższy pogląd jest zgodny z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2004 roku II UZP 11/04 OSN 2005 /8/113, z której wynika, że ubezpieczony, który we wniosku o podjęcie wypłaty zawieszonoego emerytury nieprzerwanie od dnia ustalenia prawa do niej nie zgłosił wniosku o ponowne obliczenie podstawy tego świadczenia stosownie do art. 110 ust. 1 w związku z ust. 2 ustawy emerytalnej - zachowuje prawo do ponownego obliczenia podstawy wymiaru.

Również pogląd ten potwierdzono w glosie Kamila Antonowa GSP - Prz.Orz.2005,4.13 – stwierdzając, że do ustalenia prawa wysokości przeliczonego świadczenia należałoby przyjąć kwotę bazową z roku zaprzestania zatrudnienia, jeżeli wniosek o ponowne obliczenie emerytury lub renty został złożony w następnych latach kalendarzowych.

Zatem mając na uwadze nie tylko wykładnię gramatyczną art. 110 ust. 1

w związku z ust. 2 ustawy emerytalnej lecz również jego ratio legis, Sąd Apelacyjny uznał, że w przypadku ubezpieczonej do wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia należało zastosować kwotę bazową w wysokości 1.862,62 zł. Natomiast przeliczone świadczenie należało przyznać od 1 stycznia 2009 roku, tj. za okres 3 lat licząc od daty złożenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy zastosowania kwoty bazowej z marca 2003 roku zważywszy, że wniosek ten został złożony w styczniu 2012 roku. Stanowisko to jest zgodne z art. 133 ust.1 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Natomiast żądanie ubezpieczonej dotyczące przyznania podwyższonego świadczenia od daty wcześniejszej nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach ubezpieczeniowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny z mocy art. 386 § 1 kpc i art. 385 kpc orzekł jak sentencji.

/-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Procek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek